

Warszawa 21.01.2020

prof. zw. dr hab. G. Wieczorkowska- Wierzińska
Kierownik Katedry
Psychologii i Socjologii Zarządzania
Wydział Zarządzania UW

Ocena dorobku w postępowaniu habilitacyjnym dr. Pawła Jurka [Uniwersytet Gdański Instytut Psychologii]

Struktura recenzji odpowiada wymogom ustawowym, zaś zastosowane kryteria przedstawię w kolejności wynikającej z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 roku. Składa się ona z 4 części:

1. skrótowym przedstawieniu sylwetki Habilitanta
2. ilościowej oceny osiągnięć naukowobadawczych, dydaktycznych i popularyzatorskich wzorowanej na rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 roku,
3. merytorycznej oceny dorobku naukowego Habilitanta
4. konkluzji

Sylwetka Habilitanta

Dr Paweł Jurek jest wychowankiem prof. Mieczysława Cioska, pod którego kierunkiem napisał zarówno pracę magisterską pod tytułem : „Stres i wypalenie zawodowe u nauczycieli” jak i pięć lat później rozprawę doktorską „Ewaluacja wybranych metod oraz narzędzi diagnozy i oceny kompetencji zawodowych”. Pracuje na stanowisku adiunkta w Instytucie Psychologii, Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego. O swojej specyfice Habilitant pisze w następujący sposób:

- „ Od początku mojej aktywności zawodowej zajmuję się pomiarem i rozwojem kompetencji pracowników, zarówno w obszarze naukowo-badawczym, jak i praktycznym, doradzając różnym firmom i instytucjom.
- Najważniejszym obszarem mojej pracy naukowo-badawczej jest pomiar kapitału ludzkiego w organizacjach oraz tworzenie narzędzi psychometrycznych wspomagających trafne decyzje w obszarze HR.
- Tematowi zastosowania zaawansowanych metod badawczych w psychologii pracy i organizacji chciałbym poświęcić się również w przyszłości’.

Ilościowa ocena dorobku Habilitanta

Habilitant bardzo dużo publikuje firmując swoim nazwiskiem aż 44 publikacji od czasu uzyskania doktoratu – co daje średnio około 4(!) różnych publikacji rocznie.

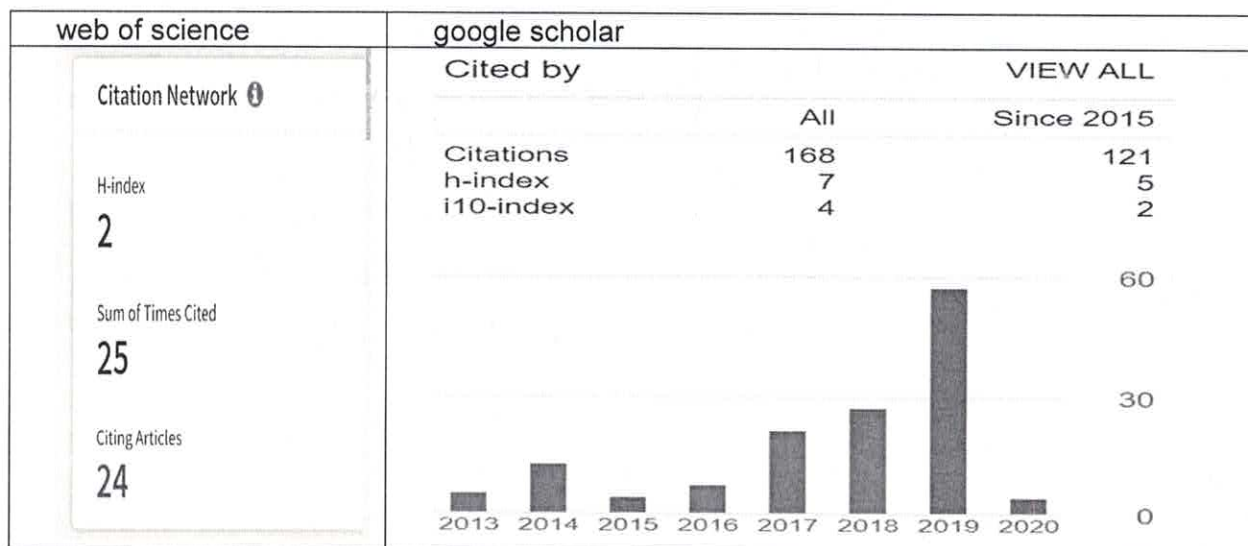
Na tej liście znajduje się

- A. 5 (!) monografii (samodzielnych i jako współautor)
- B. 9 publikacji w czasopismach z części A wykazu MNiSW,
- C. 16 artykułów z części B wykazu MNiSW,
- D. 7 rozdziałów w publikacjach zwartych w języku polskim lub angielskim,
- E. 3 opracowania metod diagnostycznych oraz
- F. 4 artykuły popularnonaukowe

(razem 18,484 IF, 613 pkt., zgodnie z przedstawionym wykazem opublikowanych prac naukowych).

A. liczba cytowań publikacji według bazy Web of Science/indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy Web of Science

W bazie Web of Science są cytowane 24 artykuły, które były cytowane 25 razy co daje H-index 2. Biorąc pod uwagę, że w dorobku Habilitanta jest aż 5 monografii duże bardziej miarodajne są wskaźniki z google search, które dają 168 cytowań i h-index=7 (patrz tabela poniżej) .

B. Kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach

Habilitant kierował dwoma projektami badawczymi oraz był podwykonawcą w czterech projektach NCN- w których był odpowiedzialny za zaprojektowanie i wykonanie analiz statystycznych.

C. *Udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji*

Habilitant był autorem lub współautorem 30 wystąpień, w tym 13 referatów na konferencjach o zasięgu ogólnopolskim i 17 międzynarodowym. Ponadto pełnił funkcję przewodniczącego komitetu organizacyjnego międzynarodowej konferencji.

D. *Udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism.*

Habilitant pełni funkcję Statistical Editor w czasopiśmie *Health Psychology Report*.

E. *Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych*

Habilitant jest członkiem:

1. European Association of Work and Organizational Psychology (EAWOP),
2. Psychometric Society
3. International Association for Computerized Adaptive Testing (IACAT).

F. *Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki*

Habilitant prowadzi zajęcia nie tylko w swoim podstawowym miejscu pracy, jakim jest Instytut Psychologii UG ale także w SWPS, Akademii im. L. Koźmińskiego i Politechnice Gdańskiej.

Uczy następujących przedmiotów :

- „Wprowadzenie do audytu kompetencyjnego”;
- „Zarządzanie kompetencjami pracowników”;
- „Konstruowanie narzędzi oceny kompetencji zawodowych”.

G. *Recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopismach międzynarodowych i krajowych*

Z racji swoich psychometrycznych kompetencji Habilitant recenzuje wiele artykułów naukowych.

Merytoryczna ocena dorobku naukowego

Dorobek publikacji Habilitanta jest ogromny – nie będę go tu streszczać, bo Habilitant zrobił to bardzo sprawnie w swoim autoreferacie. Ocena jakościowa też wymaga wyspecyfikowania kryteriów – użyję moich prywatnych, bo te narzucone przez ustawodawcę nie korespondują z moją wizją wartości nauki (np. ja nagradzałabym tych, co publikują tylko wtedy gdy mają do przekazania bardzo ważny komunikat).

Moje wymiary oceny to:

1. wkład Habilitanta w rozwój dyscypliny
2. rzetelność naukowa
3. innowacyjność

Ocenię to „ilościowo” na skali od 1 do 10 wraz z uzasadnieniem .

wkład w rozwój dyscypliny: 10 punktów na 10 możliwych

Zadałam sobie pytanie, jak wyglądałaby nasza dyscyplina bez dorobku Habilitanta ? Rzadko kiedy można tak precyzyjnie wykazać, jak wiele byśmy stracili. Po pierwsze nie mielibyśmy kilku narzędzi pomiarowych (oryginalnych i adoptowanych). Nie wiem czy wymienię wszystkie, ale spróbuję. Oryginalne narzędzia pomiarowe to:

1. **Indeks Stresorów Organizacyjnych** wynikających z Roli Zawodowej (ISO-RZ) mierzący częstotliwość występowania 4 grup stresorów organizacyjnych w miejscu pracy: przeciążenie, konflikt, wieloznaczność oraz niski prestiż roli¹.
2. **Skala SAT-20**, mierząca 4 czynniki satysfakcji zawodowej: możliwości rozwoju zawodowego, relacje z innymi, rodzaj wykonywanych zadań oraz wynagrodzenie i benefity² korelujące silnie z przywiązaniem do organizacji oraz zaangażowaniem w pracę³.
3. **Skala SENO**, służąca do pomiaru nasilenia pozytywnego i negatywnego emocjonalnego nastawienia pracowników wobec organizacji⁴.
4. **Siedmiowymiarowy Kwestionariusz Osobowości (SKO)**⁵ służący do pomiaru osobowościowych predyspozycji zawodowych. Został on walidowany na grupie 5580 pracowników i osób ubiegających się o pracę. Habilitant wykazał związek wybranych wymiarów osobowości z poziomem kompetencji obserwowanych podczas sesji Assessment Center.

Zaadaptowane narzędzia pomiarowe to:

1. **Skala Poczucia Rozszerzenia Ja w Miejscu Pracy (PRJMP)** opracowana przez Kevina McIntyre i jego wsp. mierząca poczucie rozwoju osobistego będącego konsekwencją wykonywania powierzonych zadań, zaangażowania się w różne przedsięwzięcia zawodowe oraz możliwości współpracy z kompetentnymi ludźmi w miejscu pracy. Wyniki tej skali pozytywnie korelują z satysfakcją z pracy, zaangażowaniem w pracę oraz afektywnym przywiązaniem do organizacji⁶;
2. **Skala Czterech Form Milczenia Pracowników** Knolla i von Dicka –mierząca nasilenie 4 powodów milczenia gdy np. przełożeni działają w niewłaściwy, nieefektywny lub niemoralny sposób⁷;
3. **Skala Klimatu Przeciążenia Pracą** Mazzetti'ego, Schaufeli'ego i Depola mierząca stopień akceptacji dla pracy w godzinach ponadwymiarowych – bez dodatkowego wynagrodzenia – jako warunku osiągnięcia sukcesu zawodowego. Wyniki w tej skali dodatkowo korelują z utratą kontroli nad pracą, postrzeganiem

¹ (Jurek, 2016)

² (Jurek, 2017b)

³ (Jurek, 2017b)

⁴ (Jurek, Adamska, 2017)

⁵ (Jurek, Olech, 2017)

⁶ (Besta, Jurek, 2017)

⁷ (Adamska, Jurek, 2017)

organizacji jako opresyjnej oraz z wypaleniem zawodowym i intencją do odejścia z pracy⁸;

4. **Skala Klimatu Zaufania w Organizacji** Zaka, Nowacka i Parkinsona, mierząca m.in. zaufanie do przełożonego .

Brak pracy Habilitanta obniżyłby wartość prac co najmniej 4 badaczy (wymieniam tylko kierowników grantów, w których pracował Habilitant , gdyby dołożyć wszystkich współautorów publikacji lista ta byłaby o wiele dłuższa :

- dr hab. Tomasz Besty testujące złożone modele relacji między przynależnością do wielu grup społecznych, przekonaniem o skuteczności grupy, postrzeganą niesprawiedliwością, identyfikacją z grupą, fuzją społeczną oraz tendencją do działań zbiorowych;
- dr Nataszy Kosakowskiej-Berezeckiej, badającej spostrzeganie kobiet i mężczyzn w rolach zgodnych i niezgodnych z płcią
- dr hab. Małgorzaty Lipowskiej, analizującej konsekwencje stylów karmienia dzieci
- dr. hab. inż. Joanny Różyckiej-Tran, analizujące zrealizowane w kilkudziesięciu krajach badania przekonania społecznego, że życie to gra o sumie zerowej.

Najślabszym ogniwem badań psychologicznych nie jest brak teorii lecz brak dobrych operacjonalizacji. **Pomiar jest naszym największym wyzwaniem**, więc nic dziwnego, że doceniam starania Habilitanta Czas samotnych badaczy już dawno przeminął, więc BARDZO wysoko oceniam prace zespołowe Habilitanta.

Przyznaję 10 punktów na 10 możliwych.

Rzetelność naukowa: 10 punktów na 10 możliwych

Publikacja stanowiąca główne osiągnięcie Habilitanta zatytułowana **"Diagnoza kompetencji pracowników. Modele kompetencji uniwersalnych, menedżerskich i handlowych"** wydana przez Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego jest bardzo wartościową pozycją. Zgadzam się tym samym z recenzjami wydawniczymi prof. dr hab. Augustyna Bańki i prof. dr hab. Sylwiusza Retowskiego.

Jest to przykład bardzo dobrego uporządkowania ważnego obszaru wiedzy polegającego na przedstawieniu nie tylko modelu kompetencji uniwersalnych, ale także modeli specjalistycznych kompetencji:

- **menedżerskich** (przejawiających się w zarządzaniu: (1) realizacją zadań, (2) zespołem ;(3) pracownikiem (4) sobą;
- **handlowych** (przejawiających się w : (1). nawiązywanie i budowanie relacji z klientami, (2) orientacji na klienta oraz (3) umiejętnościach sprzedażowe).

Te dwa ostatnie modele były już przedmiotem dyskusji na prowadzonym przeze mnie seminarium doktoranckim. Habilitant jest wybitnym specjalistą w zakresie psychometrii – w pełni wiernym wypracowanym przed dziesięcioleciaми standardami, choć idącym z

⁸ (Piotrowski, Jurek, 2019)

najnowszymi trendami – polegającymi na masowym i w mojej odosobnionej opinii bardzo często bezrefleksyjnym stosowaniu modelowania strukturalnego.

Innowacyjność: 5 punktów na 10 możliwych

Nie wiem, czy jeżeli ktoś otrzymuje 10 /10 w skali rzetelności naukowej a więc skali spełniania standardów wypracowanych przez naukę może być jednocześnie innowacyjny czyli poszukujący nowych paradygmatów. Można sądzić, że narzędzia psychometryczne oparte na samopisie okazały się być w nauce ślepą uliczką, czego dowodem jest brak istotnego postępu w psychometrii w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat, ale **choć samopis to bardzo niedoskonałe narzędzie pomiaru jest jednak lepszy niż brak narzędzi** (tak jak użycie kiepskiej maszyny do szycia jest lepsze niż szycie garnituru ręcznie⁹). Niedoskonałości pomiaru to problem, który dyskwalifikuje nasze wyniki tylko wówczas, kiedy ich nie dostrzegamy. Jeżeli zdajemy sobie sprawę z nieuniknionych zniekształceń, którym podlegają nasze samopisy, możemy starać się o dokonanie odpowiednich korekt. Ale nie zwalnia badaczy z poszukiwania nowych innowacyjnych form pomiaru.

Zabrakło mi w dorobku Habilitanta prób przewyższania ograniczenia pomiaru kwestionariuszowego. Parę przykładów: Większość skal psychologicznych składa się ze zdań oznajmujących „jednokierunkowych”, co powoduje, że wynik zależy od response style np. przejawiającym się w tendencji do potakiwania. Gdy analizujemy związki między zmiennymi zniekształcenie związane z response style nie jest wielkie (korelacje między zmiennymi są po prostu trochę wyższe), ale dla diagnozy kompetencji Kowalskiego uwzględnienie stylu odpowiadania jest ważne. A oczywiście najlepiej jest budować skale składające się z wyborów między opcjami . W wielu analizach ¹⁰ pokazaliśmy, że dane skal zbudowanych ze zdań jednokierunkowych wymagają ipsatyzacji (np. centrowania wobec środka skali wybranego w swoich odpowiedziach przez danego respondenta). Nie znalazłam też w dorobku Habilitanta informacji o konieczności czyszczenia zbiorów danych pod kątem odsiania fałszywych respondentów (np. klikających odpowiedzi w czasie krótszym niż czas potrzebny na przeczytanie pytania¹¹). Brakowało mi prób zestawiania odpowiedzi na pytania z pomiarami fizjologicznymi.

Te kilka uwag krytycznych ma raczej na celu pokazanie, że w niektórych momentach Autor mógł pójść innym tropem, choć trudno od kogokolwiek wymagać, aby akurat podążał ścieżkami, które wyobraża sobie potencjalny recenzent. Mam jednak nadzieję, że w dalszej pracy otworzy się na nowe technologie pomiaru, które WRESZCIE np. pozwalają na zastosowania zbiorów rozmytych w pomiarze psychologicznym. W obszarze innowacyjności przyznaję Habilitantowi 5 punktów za szerokość zastosowań wiedzy psychometrycznej, bo wymagała ona każdorazowo od Habilitanta zapoznania się z nową subdyscypliną badań.

⁹ Gilbert, 2007

¹⁰ np. Wieczorkowska i Karczewski, 2019

¹¹ Wieczorkowska, Król i Wierziński, 2016

Konkluzja

Uważam, że cały dorobek Habilitanta spełnia ustawowe kryteria i jest ilościowo NADMIAROWY w stosunku do typowego dorobku habilitacyjnego w psychologii. Główne osiągnięcie naukowe jest solidne empirycznie, bardzo potrzebne dla uporządkowania naszej wiedzy w tej dyscyplinie. Tak jak wykazałam wcześniej, gdyby usunąć wszystkie prace Habilitanta strata dla dyscypliny byłaby WYJĄTKOWO duża.

Nie mam najmniejszych wątpliwości, że dr Paweł Jurek kwalifikuje się w pełni, aby zostać samodzielnym pracownikiem naukowym i uzyskać stopień doktora habilitowanego

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the bottom.A smaller, more compact handwritten signature in black ink, similar in style to the larger one above.

